

Számunk szerzői

Filippov Szergej	<i>történész, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest</i>
Gombos József	<i>politológus, Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar, Szeged</i>
Halász Iván	<i>történész, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, BTK, Szlavisztika-Közép-Európa Intézet, Piliscsaba</i>
Jászay Tamás	<i>PhD hallgató, Szegedi Tudományegyetem, Szeged</i>
Kocsis Mihály	<i>szlavista, Szegedi Tudományegyetem, Szeged</i>
Majtényi György	<i>történész-levéltáros, Magyar Országos Levéltár, Budapest</i>
Miklós Péter	<i>egyetemi hallgató, Szegedi Tudományegyetem, Szeged</i>
Pap József	<i>történész, Eszterházy Károly Főiskola, Eger</i>
Riasanovsky, Nicholas	<i>történész, University of California, Berkeley, USA</i>
Sashalmi Endre	<i>történész, Pécsi Tudományegyetem, Pécs</i>
Sulyok Hedvig	<i>italianista, Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar, Szeged</i>
Szabó Tünde	<i>irodalomtörténész, International House, Budapest</i>
Szili Sándor	<i>történész, MTA Történelmi Ruszisztikai Kutatócsoport, Budapest</i>
Vajda Mihály	<i>filozófus, Debreceni Egyetem, Debrecen</i>

A fordításokat BOGDANOV EDIT, JUHÁSZ BORBÁLA, ROSTÁS PÉTER, SZABÓ
TÜNDE ÉS VAJDA ZOLTÁN készítette

Szerkesztőségünkbe beérkezett könyvek és folyóiratok

- Demeter Zsófia, Gelencsér Ferenc: Örvendezz, királyi város! Székesfehérvár Anno ... 2., Székesfehérvár, 2002. 256.
- Demeter Zsófia: A pákozdi győzelem. Dunántúli védelmi hadművelet: 1848. szeptember 29–október 7. A Szent István Múzeum Közleményei. B sorozat 48. szám. Székesfehérvár, 1998. 128.
- Fekete Pál: Az utolsó szó jogán. Elsüllyedt világ – Békéscsaba, 1956. Püski Budapest, 2003.
- Fülöp Gyula: Alba Régia – Székesfehérvár – címerek – pecsétek. A Szent István Múzeum Közleményei. B sorozat 39. szám. Székesfehérvár. 1994.
- Gelencsér József, Kresz Mária, Lukács László: Vörösmarty-emlékek. A Szent István Múzeum Közleményei. B sorozat 41. szám. Székesfehérvár, é. n. 41.
- Lackovits Emőke, Lukács László, Varró Ágnes: Íme az én népem. A Szent István Múzeum Közleményei. B sorozat 40. szám. Székesfehérvár, 1995. 166.
- Lukács László: 1848–49 jeles napjai a néphagyományban. A Szent István Múzeum Közleményei. A sorozat 35. szám. Székesfehérvár, 1998. 76.
- Lukácsi László: A mezőföldi tanyák néprajza. A farmtanyák kialakulása és pusztulása a Mezőföldön a XIX–XX. században. A Szent István Múzeum Közleményei. A sorozat 32. szám. Székesfehérvár, 1998. 97.
- Sulyok Hedvig: Magyar–olasz és olasz–magyar szójegyzék Verancsics Faustus Dictionariuma alapján. Fasciculi Linguistici Series Lexicographica 2. Redigunt Szergej Tóth et László Vass, Szeged, 2001. 196.
- Korunk. Fórum, Kultúra, Tudomány. Főszerk.: Kántor Lajos. 2002–2003.
- Budapesti Negyed (főszerk.: Gerő András). X. évf. 1–2. szám, 2002, tavasz–nyár, Peremhelyzetek – Szociográfiák
- Belvedere (főszerk.: Kiss Gábor Ferenc). Páncélosok a Kárpátokban. XV. évfolyam. 1–2. szám.
- Documenta Historica. Az SZTE BTK Történész Diákkör kiadványai (a továbbiakban: DH):
- DH 55.: John F. Kennedy és Nyikita Sz. Hruscsov levelezése a kubai rakétaválság alatt. (Fordította és sajtó alá rendezte: Simon Ágnes, Simon Eszter), JATEPress, Szeged, 2002. 78.

CONTENTS

Essays

- FILIPPOV, SZERGEJ
A history of political thinking in Russia. Karamzin on ancient and modern Russia 5
- SZILI, SÁNDOR
The 'Eurasian' historical paradigm 33
- HALÁSZ, IVÁN
The 'White Idea' and the 'White Guard.' The birth of the Russian white guard movement, its ideology and organizations 54
- SASHALMI, ENDRE
En route to a new ideology of power. The elements of Moscow's conception of power and western influences in the 'copy books of friar Avraamy' (1696) 78

Sources

- FILIPPOV, SZERGEJ
A brief history of an undeservedly forgotten essay 94
- KARAMZIN, N. M.
Memoir on ancient and modern Russia. Translated by Szabó, Tünde. Notes by Filippov, Szergej 96

Theory and Method

- SZABÓ, TÜNDE
A model of the intelligent world. In Memoriam Yuri Lotman 113
- MAJTÉNYI, GYÖRGY
'Headiness' – the 'other' Germany 142
- LÜDTKE, ALF
Materialism, the lust for power and the charm of the surface – on the perspectives of 'Alltagsgeschichte.' Translated by Bogdanov, Edit and Rostás, Péter 149

Workshop

- RIASANOVSKY, NICHOLAS
Russia's place in Eurasia – A historical and historiographical sketch. Translated by Juhász, Borbála 159

Reviews

- Twentieth-century Romanian spirituality.
(*Ioanichie Bălan: A moldvai szerzetesek élete. Translated by Korányi Mária and Pikler Mihály. Budapest, Odigitria Kiadó – Osiris Kiadó, 2002. 144.*)
- MIKLÓS, PÉTER 168

History reassessed and re-written: The Finnish-Soviet 'winter war' (<i>Zimnyaja vojna 1939–1940. Knyiga pervaja: Polityicseskaja istorija. [otv. red.: Rzsesevszkij, O. A. – Vehviläinen, O.] Nauka, Moskva 1999. 381.</i>)	
GOMBOS, JÓZSEF	171
Scientia sexualis (<i>Kenneth James Dover: Görög homoszexualitás. Translated by Dupcsik Csaba. Budapest, Osiris, 2001. 282.</i>)	
JÁSZAY, TAMÁS	178
The Széchenyi oeuvre on CD. The complete works of Count István Széchenyi (<i>CD-ROM. Logod Bt. Budapest, 2001.</i>)	
PAP, JÓZSEF	188
An Italian monograph on Hungarian history (<i>Adriano Papo – Gizella Nemeth Papo: Storia e cultura dell'Ungheria. [Dalla preistoria del bacino carpatodanubiano all'Ungheria dei giorni nostri] Soveria Mannelli [Catanzaro], Rubbettino Editore, 2000. 545.</i>)	
SULYOK, HEDVIG	191
Hitler's Europe (<i>István Deák: Essays on Hitler's Europe. University of Nebraska Press, Lincoln/London, 2001.</i>)	
VAJDA, MIHÁLY	194
A long-needed bibliography (<i>Káprály Mihály: Kárpátaljai Tudományos Társaság. Kiadványok: 1941–1944. Nyíregyháza, 2002. 170.</i>)	
KOCSIS, MIHÁLY	200
<i>Authors</i>	203
<i>Books received</i>	204

MODERNKORI TÖRTÉNELEM DOKTORI PROGRAMJA

A modernkori doktori program az SZTE Történelem Doktori Iskola keretében működik, melynek vezetője dr. Kristó Gyula akadémikus. A program a XVI–XX. századi magyar és egyetemes történelmet öleli át. Vezetője: dr. Anderle Ádám, az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár.

Keretében öt alprogram szerveződött:

- a) **XVI–XVIII. századi magyar történelem**
vezetője: Dr. Tóth Sándor kandidátus, tanszékvezető egyetemi docens
- b) **XIX–XX. századi magyar történelem**
vezetője: Dr. Marjanucz László kandidátus, tanszékvezető egyetemi docens
- c) **Európa és a Nyugat-Mediterráneum története**
vezetője: Dr. J. Nagy László, az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár
- d) **Kelet-Európa és a Balkán története**
vezetője: Dr. Sajtó Enikő, az MTA doktora, egyetemi tanár
- e) **Az ibér világ története**
vezetője: Dr. Anderle Ádám, az MTA doktora, egyetemi tanár

Mint az alprogramok is utalnak erre, a program nem vállalja fel, hogy az egyetemes történelem egészét illetően fogadjon doktoranduszokat. Döntően a programban részt vevő oktatók kutatási tapasztalatai és az alprogramok kutatási irányai határozzák meg felvételi feltételeinket.

Jelenleg 28 doktorandusz tanul és kutat programunkban, az új 2003/4-es tanévben 3 ösztöndíjas és 7 önköltséges hallgatót fogadtunk.

* * *

A HISPÁNIA KIADÓ (Szeged) történelmi tárgyú könyvei 2001–2002

A magyar-katalán kapcsolatok ezer éve. (szerk. Anderle Ádám). **Kutatási Közlemények**, III. k., MTA-SZTE Hispanisztika Kutatócsoport, p. 121

Brachfeld F. Olivér: Árpádházi Jolánta, Aragónia királynéja. 3. kiadás (Brachfeld Olivér műveinek bibliográfiájával), p. 108

Anderle Ádám: Spanyolország messzire van? p. 134

Tóth Ágnes: Angol-amerikaiak Felső-Kaliforniában a mexikói időszakban, 1821–1848. p. 207

Anderle Ádám: Latin-Amerikai utakon. p. 162

Kecskés Péter Pál: Honvédnapló a keleti frontról. 1942. július 26–október 19. (Sajtó alá rendezte Pihurik Judit). p. 109

A magyar kérdés. Spanyol követi jelentések Bécsből, 1848–1868. (Összeállította és szerkesztette Anderle Ádám). p. 258

A Marosy-iratok. Magyar királyi követség Madridban, 1948–1957. (Összeállította és szerkesztette Anderle Ádám). p. 215

A VÁROS ÉS TÁRSADALMA

„A honorációságért meg kell dolgozni.” Interjú Fallenbüchl Zoltánal

Fallenbüchl Zoltán: A nyugdíj – kegytől a jogig (1600–1790)

Marie-Madeleine de Cevins: A szegények és a betegek gondozása a középkor végi magyar városokban

Granasztói György: Nagyszombat, 1579–1711. A város területe, mint elbeszélés

Bácskai Vera: Bevándorlás és befogadás a dunántúli városokban a 19. század első felében

Tilcsik György: Szombathely kereskedelmi szerepe és jelentősége a reformkorban

Kaposi Zoltán: A tradicionalizmustól a modern gazdaságig. Kanizsai kereskedők és vállalkozásaik a feudalizmus utolsó korszakában 1690–1848

Sonkoly Gábor: Vásárok, vásárcörzetek és városok Erdélyben 1820-ban

François Walter: A város meghatározásának problémái a 19. századi Európában

Beluszky Pál – Győri Róbert: „A város a láz, a nyugtalanság, a munka és a fejlődés”. Magyarország városhálózata a 20. század elején

Germuska Pál: Ipari város, új város, szocialista város

*A Korall 11–12. száma megrendelhető a szerkesztőség e-mail címén: korall@mailbox.hu,
vagy a kiadóhivatalnál: Korall Szerkesztőség – Új Mandátum Lap- és Könyvkiadó
1145 Budapest, Amerikai út 11.*

KORALL Társadalomtörténeti Folyóiratról bővebb információt találhat honlapunkon:

www.korall.org

Az AETAS történettudományi folyóirat. Megjelenik évente négy alkalommal. Kiadója az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A lap főként történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokat, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat közöl, de szívesen fogad írásokat a társadalomtudományok más ágaiból is.

*

Az AETAS megjelenését döntően alapítványi támogatás teszi lehetővé. Az AETAS több vagy akár egy száma is megrendelhető a szerkesztőség címén.

A folyóirat előfizetési díja egy évre 1200 Ft+postaköltség.

A lap ára egy szám megrendelése esetén 300 Ft+postaköltség, könyvesboltban 400 Ft.

*

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest: Magiszter Könyvesbolt, V. ker., Városház u. 1.; Balassi Könyvesbolt,

II. ker., Margit utca 1-3.; Eötvös Könyvesbolt, V. ker., Kecskeméti u. 2.;

Litea Kft., I. ker., Budavár, Hess A. tér 4.; Írók Boltja, Parnasszus Kft.,

Andrássy út 45.; Atlantisz Könyvesbolt, V. ker., Váci utca;

ELTE BTK könyvtár, Piarista köz 1.;

Osiris Könyvesbolt, V. ker., Veres Pálné u.

Szeged: Katedrális Bt.: Sík Sándor Könyvesbolt, Oskola u. 27.,

Könyv- és Jegyzetbolt, Dugonics tér 12.; Egyetemi könyvtár, Petőfi S. sgt.;

JGYF Kiadó Jegyzetbolt, Boldogasszony sgt. 6.;

Tolkien Könyvesbolt, Kossuth L. sgt. 1.

Miskolc: Fókusz Könyvesbolt, Pátria üzletház;

Bibliofil Kft., Kazinczy Könyvesbolt, Széchenyi u. 33.

Pécs: JPTE Iskolaszövetkezet Könyvesbolt, Ifjúság út 6.

Szombathely: Berzsényi Dániel, Tanárképző Főiskola jegyzetboltja

Károli Gáspár tér

*

Kiadja az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület

6701 Szeged, Pf. 1179.

Telefon: 62/544-062 (8-12 óráig)

e-mail: aetas@mail.u-szeged.hu

<http://www.lib.jgytf.u-szeged.hu/aetas/>

Felelős kiadó: Deák Ágnes

Olvasószerkesztő: Benkes Réka

Szerkesztőségi titkár: Tóth Klára

Technikai szerkesztés: Petit Irodalmi Stúdió

A borítót tervezte: Szekeres Ferenc

Nyomdai munkálatok: E-press Nyomda Kft., Szeged.

ISSN 0237-7934

Bolti ár: 400,- Ft

Előfizetőknek: 300,- Ft

„A 19. század elejére az író már teljes mértékben meg volt győződve arról, hogy a törvényeknek és kormányzati formáknak nem kell matematikai pontossággal megfelelniük az ész elvont előírásainak, hanem arra van szükség, hogy az adott nemzet műveltségi és erkölcsi szintjének feleljenek meg, amiket viszont az adott nép történelmi fejlődésének a sajátosságai határoznak meg. Másként szólva Karamzin, politikai gondolkodóként már felfedezte magának, sőt pontosan megértette a társadalmi képződmények stabilitását biztosító nemzeti hagyományok fontosságát. Ezt a felismerést – amint azt ő maga is belátta – a francia forradalomnak köszönhetette.”

Filippov Szergej tanulmányát számunk 5–33. oldalán olvashatják.